

ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก
ที่มีต่อการอ่านจับใจความภาษาไทยและการเขียนสรุปความ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

The Effect of Cooperative Learning CIRC Technique and Using Graphic
Organizers on Thai Reading Comprehension and Summary Writing
of Pratom Suksa 3 Students

ปัทมิตา สุกด้า^{1*}, นพเก้า ณ พัทลุง² และอมลวรรณ วีระธรรมโม³

Panthita Sukdum , Noppakao Na Phatthalung and Amonwan Werathummo

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ²อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

Abstract

The purposes of this research were to compare the effect of cooperative learning CIRC technique and using graphic organizers on Thai reading comprehension of Pratom Suksa 3 students, compare the effect of cooperative learning CIRC technique and using graphic organizers of summary writing of Pratom Suksa 3 students, and study the students's satisfaction with cooperative learning CIRC technique and using graphic organizers. The sample of this study included 35 Pratom Suksa 3 students in the second term of the 2012 academic year in Bankhaopu School, Sribanpot Network, Phatthalung Primary Education Service Area Office 1. The research approach took the format of one experiment group with a pre-test and post-test operation. The instruments used in the study included five learning plans for the cooperative learning CIRC technique and using graphic organizers, the four choice subjective tests of Thai reading comprehension for a pre-test and a post-test, summary writing test for a pre-test and a post-test, and a questionnaire studying students, satisfaction with cooperative learning CIRC technique and using graphic organizers .The data were analyzed by mean, standard deviation, and t-test Independent and content analysis.

The results of this research were Pratom Suksa 3 students who were taught by cooperative learning CIRC technique and using graphic organizers show a higher in Thai reading comprehension abilities in the post-test than in the pre-test at the .01 level of significance, Pratom Suksa 3 students who were taught by cooperative learning CIRC technique and using graphic organizers show a higher in summary writing abilities in the post-test than in the pre-test at the .01 level of significance and Pratom Suksa 3 students's satisfaction with cooperative learning CIRC technique and using graphic organizers was found at the high level.

Keywords: *Cooperative learning , CIRC , graphic organizers , reading comprehension , summary writing*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก เพื่อเปรียบเทียบการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านเขาปู่ เครือข่ายศรีบรรพต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 35 คน แบบแผนการวิจัยเป็นแบบกลุ่มเดียว ทดสอบก่อนและหลังการทดลอง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก จำนวน 5 แผน แบบทดสอบวัดการอ่านจับใจความภาษาไทย ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ฉบับก่อนเรียนและหลังเรียน ฉบับละ 30 ข้อ แบบทดสอบวัดการเขียนสรุปความ ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบอัตนัย ฉบับก่อนเรียนและหลัง

1 ข้อ และแบบสอบถามความพึงพอใจ ซึ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก มีความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทย หลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีความสามารถในการเขียนสรุปความ หลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การเรียนแบบร่วมมือ , ซี ไอ อาร์ ซี , ผังกราฟิก , การอ่านจับใจความ , การเขียนสรุปความ

บทนำ

การอ่านเป็นวิธีการที่มีความสำคัญในการแสวงหาความรู้ ซึ่งจะนำความก้าวหน้ามาสู่ชีวิต การอ่านจะช่วยพัฒนาสติปัญญาของผู้อ่านให้สูงขึ้น ทำให้ผู้อ่านฉลาดรอบรู้ ก้าวทันโลก ทันเหตุการณ์ ดังนั้นทักษะการอ่านจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญยิ่งในการเรียนรู้ เพราะในการเรียนวิชาต่าง ๆ ทุกระดับต้องอาศัยความสามารถในการอ่าน เพื่อเข้าใจเนื้อหาความรู้และจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ การอ่านจับใจความจึงเป็นทักษะที่สำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการเรียนและเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นไป เพราะการอ่านจับใจความเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ (ฉวีวรรณ กุหาภินันท์, 2542) ซึ่งสอดคล้องกับ พะอบ โปษะกฤษณะ (2544) ที่กล่าวว่า การอ่านจับใจความจำเป็นต่อนักเรียน นักศึกษาในการแสวงหาความรู้และยังเป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ดังนั้นการอ่านจับใจความจึงมีบทบาทในเรื่องของการอ่าน เพราะถือว่าเป็นการแสดงถึงความเข้าใจในการอ่านสิ่งต่าง ๆ เป็นการพัฒนาสติปัญญาให้รู้จักวิเคราะห์และช่วยให้จิตมีสมาธิ สามารถจับใจความของประโยคได้ในเวลาที่รวดเร็ว การสอนอ่านจึงเป็นสิ่งจำเป็นเบื้องต้นที่ครูจะต้องคำนึงถึง ฝึกฝนให้นักเรียนมีทักษะในการจับใจความและรู้จักที่จะนำการอ่านจับใจความไปเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ แล้วสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ในชีวิตประจำวันได้ สำหรับการเขียนสรุปความ เป็นทักษะการเขียนประเภทหนึ่งที่เป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวันของมนุษย์ในโลกปัจจุบัน โดยเฉพาะผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นแวดวงวิชาการในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการติดต่อสื่อสารกันได้รวดเร็ว และทั่วถึง นักเรียน นักศึกษา นักวิชาการ จะเรียนรู้ในห้องเรียน อ่าน

หนังสือ อ่านตำราต่าง ๆ มากมาย แต่ไม่สามารถจดบันทึกหรือจดจำเรื่องราวเหล่านั้นได้หมด ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องใช้เทคนิคการเขียนสรุปความช่วยในการเรียนรู้ การเขียนสรุปความเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะช่วยให้มนุษย์เข้าใจเรื่องราวที่ได้รับรู้จากการอ่าน และจากประสบการณ์ตรงเช่นเดียวกัน (ฐะปะนีย์ นาครทรรพ, 2544)

จากผลการวิจัยพบว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือมีประสิทธิภาพและใช้ได้ผลดีในทุกรายวิชา รวมทั้งกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยเฉพาะการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC (Cooperative Integrated Reading and Composition) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนแบบร่วมมือที่ใช้ในการสอนอ่าน และเขียนโดยเฉพาะ รูปแบบนี้ประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 3 กิจกรรมคือ กิจกรรมการอ่านแบบเรียน การสอนการอ่านเพื่อความเข้าใจ และการบูรณาการภาษากับการเขียน สลาวิน (Slavin, 1995 อ้างถึงใน ทิศนา แคมมณี, 2554) จากการศึกษาในต่างประเทศพบว่ารูปแบบการสอนแบบ CIRC ใช้ได้ผลดีกับการสอนอ่านและการเขียน ส่วนการใช้ผังกราฟิกช่วยให้ผู้เรียนได้เชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมและสร้างความหมายและความเข้าใจในเนื้อหาสาระหรือข้อมูลที่เรียนรู้ และจัดระเบียบข้อมูลที่เรียนรู้ด้วยผังกราฟิก ซึ่งจะช่วยให้ง่ายแก่การจดจำ (ทิศนา แคมมณี, 2554) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกที่มีต่อการอ่านจับใจความภาษาไทยและการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เนื่องจากรูปแบบการสอนดังกล่าว จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการอ่านและสามารถเขียนสรุปความจากการอ่านได้ รวมทั้งสามารถเชื่อมโยงความรู้จากเรื่องที่อ่าน มีการคิดอย่างเป็นระบบทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย และได้ประโยชน์จากการเรียนรู้อันเป็นพื้นฐานการพัฒนาความสามารถทางการคิด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก
2. เพื่อเปรียบเทียบการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

แนวคิด ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC

ทิศนา แคมมณี (2554) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือ คือการเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อยโดยมีสมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถแตกต่างกันประมาณ 3 - 6 คน ช่วยกันเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายของกลุ่ม

จันตรา ดันติพงสานุรักษ์ (2543) กล่าวถึง CIRC ไว้ว่าเป็นรูปแบบการเรียนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ซึ่งออกแบบเพื่อการสอน อ่าน เขียน และการใช้ภาษาในระดับประถมศึกษาปีที่ 3 ขึ้นไปเพื่อมุ่งพัฒนาผลการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น หลักการของ CIRC จะคำนึงถึงการสอนกลุ่มเล็กที่มีความสามารถใกล้เคียงกัน และขณะเดียวกันก็ให้ความสำคัญของการทำงานกลุ่มที่สมาชิกมีความแตกต่างกันในแง่ของความสามารถและลักษณะอื่นๆด้วย CIRC ประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 3 ประการด้วยกันคือ กิจกรรมพื้นฐาน กิจกรรมการสอนจับใจความโดยตรงและ

กิจกรรมผสมผสานระหว่างการเขียนและการใช้ภาษา ในแต่ละกิจกรรมเหล่านี้ นักเรียนจะเรียนและทำงานในกลุ่มย่อยของตน ในทุกกิจกรรมจะมีลำดับขั้นของการทำกิจกรรมคือเริ่มต้นด้วยครูเสนอบทเรียนต่อทั้งชั้น ฝึกทักษะในกลุ่มย่อยและฝึกทักษะรายบุคคลนอกจากนี้ ทิศนา แคมมณี (2554) กล่าวถึงเทคนิค CIRC หรือ Cooperative Integrated Reading and Composition ว่าเป็นรูปแบบการเรียนการสอนแบบร่วมมือที่ใช้ในการสอนอ่านและเขียน โดยเฉพาะ รูปแบบนี้ประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมการอ่านแบบเรียน การสอนอ่านเพื่อความเข้าใจ และการบูรณาการภาษากับการเรียน

ความหมายและแนวคิดเบื้องต้นของผังกราฟิก

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2551) ให้ความหมายของผังกราฟิกไว้ว่า ผังกราฟิก หรือแผนภูมิรูปภาพ หมายถึงแผนผังรูปภาพที่แสดงความคิดหรือข้อมูลสำคัญ ๆ ที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบระเบียบ

ในรูปแบบต่าง ๆ กัน เป็นเครื่องมือช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำเอาข้อมูลที่อยู่อย่างกระจัดกระจายจำนวนมาก

มาจัดเป็นระบบระเบียบสามารถอธิบายให้เกิดการเข้าใจและจดจำความรู้ เนื้อหาสาระนั้น ๆ ได้ง่ายและยาวนาน

จิตรา แจงพร้อม (2551) ได้สรุปการนำผังกราฟิกมาใช้ในการเรียนการสอน ไว้ดังนี้

(1) ใช้ผังกราฟิกก่อนสอน / การอ่านเพื่อใช้ทบทวนความรู้เดิมของผู้เรียนเกี่ยวกับหัวข้อที่จะเรียนให้เข้ากับ ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียนช่วยให้ผู้เรียนวางแผนคิด (2) ในระหว่างการสอน / การอ่านเพื่อเน้นความคิดที่สำคัญและจัดระเบียบความคิดของข้อมูลที่เรียน (3) ใช้หลังการเรียน / การอ่านเพื่อจัดหมวดหมู่ โน้ตค้นคว้า ข้อมูล ใช้แสดงความคิด ความเข้าใจและความจำเกี่ยวกับมโนทัศน์ข้อมูลใหม่ ใช้เปรียบเทียบความเข้าใจทั้งก่อน และหลังเรียนของผู้เรียนและใช้สรุปความรู้จากสิ่งที่ผู้เรียนได้ค้นพบ

ความหมายและแนวคิดเบื้องต้นของการอ่านจับใจความ

แววมยุรา เหมือนนิล (2541) กล่าวถึงความหมายของการอ่านจับใจความว่า การอ่านจับใจความ คือ การอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่องนี้หรือของหนังสือแต่ละเล่มว่าคืออะไร ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน ดังนี้ (1) ส่วนที่เป็นใจความสำคัญ (2) ส่วนที่ขยายใจความสำคัญหรือส่วนประกอบ เพื่อให้เรื่องชัดเจนยิ่งขึ้น ในกรณีเรื่องที่อ่านมีย่อหน้าเดียว ในย่อหน้านั้นมีใจความสำคัญ หรือส่วนประกอบ ซึ่งอาจมีได้หลายประเด็น

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2542) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการอ่านจับใจความไว้ดังนี้ (1) จำ เป็นขั้นเริ่มแรกของการอ่านที่สมองจะต้องจำเรื่องราวให้ได้ จำความหมายของคำ ให้คำจำกัดความของคำยาก จำชื่อตัวละครและเหตุการณ์สำคัญ การที่ครูจะรู้ว่านักเรียนมีความจำเรื่องที่อ่านได้มากหรือน้อย ก็ใช้วิธีการตั้งคำถามเรื่องที่อ่าน หรืออาจให้สะกดคำ บอกความหมายและบอกคำจำกัดความ (2) เข้าใจ เป็นขั้นที่นักเรียนสามารถเล่าเรื่องที่อ่านด้วยคำพูดของตนเองได้ เข้าใจความคิด ถ้อยคำ ประโยค และข้อความที่ให้คิดสอใจ สรุปเรื่องเป็นแนวคิดโดยใช้คำพูดของตนเอง ดังนั้นการที่ครูจะประเมินว่านักเรียนมีความเข้าใจมากหรือน้อยควรตั้งเป็นคำถามด้วยการให้เล่าเรื่อง สรุปเรื่อง และเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง (3) นำไปใช้ เป็นขั้นที่ผู้อ่านควรมีการฝึกนำถ้อยคำ ประโยค และเหตุการณ์ที่ได้จากการอ่านไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นใหม่หรือนำไปใช้แก้ปัญหาวิชาอื่น ๆ ดังนั้นคำถามที่ใช้จึงมักจะกำหนดเป็นสถานการณ์ให้ผู้อ่านพิจารณาในการนำความรู้มาใช้ประโยชน์ (4) วิเคราะห์ เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนแยกองค์ประกอบย่อยของแนวคิดที่ได้จากการอ่าน การรู้จักแยกความหมายของคำที่มีความหมายหลายอย่าง สามารถบอกได้ว่าองค์ประกอบใดมีความสัมพันธ์กันหรือไม่เกี่ยวข้องกันเลย (5) สังเคราะห์ เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนรู้จัก

สรุปแนวคิดที่ได้จากการอ่านการรู้จักแยกความหมายของคำที่มีความหมายหลายอย่าง สามารถบอกได้ว่าองค์ประกอบใดมีความสัมพันธ์กันหรือไม่เกี่ยวข้องกันเลย และ (6) ประเมินค่า เป็นขั้นสูงสุดของการคิดที่ให้ผู้อ่านรู้จักตัดสินเรื่องี่อ่านว่าอะไรคือส่วนที่เป็นจริง และอะไรคือส่วนที่เป็นเท็จ พิจารณาและค้นหาคุณค่าที่ปรากฏในเรื่อง ได้แก่ ความรัก ความกตัญญู ความซาบซึ้ง และยังรวมไปถึงความเป็นเหตุเป็นผลด้วย เป็นการฝึกให้ผู้อ่านรู้จักสังเกตการใช้ถ้อยคำ การบรรยายที่ทำให้เกิดภาพพจน์ ตลอดจนความประทับใจอื่น ๆ ที่ได้จากการอ่านเรื่อง

ความหมายและแนวคิดเบื้องต้นของการเขียนสรุปความ

กัญญา ทิพย์ลาย (2545) อธิบายว่า การเขียนสรุปความ คือ การเขียนเรียบเรียงสาระสำคัญของเรื่องให้ สละสลวย สั้น กระชับ และสื่อความหมายให้เข้าใจได้ด้วยสำนวนภาษาของผู้สรุป ซึ่งสอดคล้องกับพรฤดี ขวัญศิริกุล (2546) ที่ได้ให้ความหมายของการเขียนสรุปความไว้ว่า การเขียนสรุปความ หมายถึง การเก็บใจความสำคัญของเรื่องแล้วนำมาเรียบเรียงใหม่ โดยมีเนื้อหาสัมพันธ์กันด้วยสำนวนของผู้สรุปเอง โดยมีความหมายที่ผู้อ่านเข้าใจได้ครบถ้วน และนำไปใช้ประโยชน์ได้

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเครือข่ายศรีบรรพต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 11 โรงเรียน 11 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 178 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านเขาปู่ เครือข่ายศรีบรรพต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 35 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) แบบแผนการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Design) โดยดำเนินการวิจัยแบบกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว มีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest – Post test Design) เครื่องมือในการวิจัย (1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก จำนวน 5 แผน แผนละ 4 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 20 ชั่วโมง (2) แบบทดสอบวัดการอ่านจับใจความภาษาไทย ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ (3) แบบทดสอบวัดการเขียนสรุปความ ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ และ (4) แบบสอบถามความพึงพอใจ ซึ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามขั้นตอนดังนี้ (1) ก่อนการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบก่อนเรียนกับกลุ่มทดลอง ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านเขาปู่ จำนวน 35 คน ด้วยแบบทดสอบวัดการอ่านจับใจความภาษาไทยและแบบทดสอบวัดการเขียนสรุปความที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแล้ว บันทึกผลการสอบไว้เป็นคะแนนก่อนเรียน (2) การดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองสอนตามรูปแบบการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น กับกลุ่มทดลอง ใช้เวลาทดลองสอนทั้งสิ้น 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง รวม 20 ชั่วโมง (3) ทดสอบหลังเรียน เมื่อสิ้นสุดการสอนแล้วด้วยแบบทดสอบวัดการอ่านจับใจความภาษาไทย แบบทดสอบวัดการเขียนสรุปความ และแบบสอบถาม

ความพึงพอใจ ทำการตรวจให้คะแนนเพื่อนำคะแนนไปวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกที่มีต่อการอ่านจับใจความภาษาไทยและการเขียนสรุปความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3” ผลการวิจัยพบว่า (1) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก มีความสามารถในการอ่านจับใจความภาษาไทย หลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก มีความสามารถในการเขียนสรุปความ หลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (3) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก อยู่ในระดับมาก

การอภิปรายผล

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก เป็นวิธีที่ฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้กระบวนการเรียนเป็นกลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มประกอบด้วยนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านแตกต่างกัน คือ สูง ปานกลาง และต่ำ นักเรียนที่เรียนเก่งจะช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อน โดยมีลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านที่สามารถพัฒนาการอ่านได้อย่างเป็นลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิราภา จันทพัฒน์ (2550) ที่กล่าวว่า การสอนด้วยวิธีซี ไอ อาร์ ซี ทำให้นักเรียนมีทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจและทักษะการอ่านจับใจความสำคัญสูงขึ้น ส่วนการใช้ผังกราฟิก เป็นการสรุปเนื้อหาโดยใช้แผนผัง ซึ่งมีลักษณะเป็นภาพเชิงเส้นที่ประกอบเชื่อมโยงกันอย่างต่อเนื่องตามลำดับความสำคัญ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดอย่างอิสระ ทำให้ผู้เรียนสามารถสรุปเนื้อหา ข้อคิด ข้อเท็จจริงและประสาทความรู้ต่าง ๆ เข้าด้วยกันได้อย่างชัดเจน การจัดการเรียนการสอนโดยใช้แผนผังกราฟิกจึงช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาการอ่านของตนเองให้สามารถเข้าใจบทอ่านได้เร็วขึ้น และเป็นกิจกรรมส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ บรูคเบงก์ และคณะ (Brookbank and other. 1999 ; อ้างถึงใน วิจิตรา แจ่มพร้อม, 2551) ที่กล่าวว่า การใช้เทคนิคผังกราฟิกช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนได้ นอกจากนี้ การฝึกให้อ่านเพื่อเป็นการรับข้อมูลและมีการสรุปข้อมูลโดยการสร้างเป็นผังกราฟิก ซึ่งมีลักษณะเป็นแผนภาพ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหานั้น ๆ ได้เร็วขึ้น และสามารถนำมาเขียนเรียบเรียงใหม่ให้ได้ใจความ สั้น กระชับ เข้าใจง่าย ด้วยสำนวนภาษาของตนเอง ช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและสามารถเขียนสรุปใจความสำคัญของเนื้อหาที่อ่านได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลพร ธนสุวรรณ (2543) และสมคิด หมั่นน้อย (2554) ที่กล่าวว่า การสอนด้วยวิธีซี ไอ อาร์ ซี และการใช้ผังกราฟิก ทำให้นักเรียนมีทักษะในการเขียนสรุปความสูงขึ้น นอกจากนี้ ฮูลเบน (Wholeben, 1995 ; อ้างถึงใน วิจิตรา แจ่มพร้อม, 2551) ได้ศึกษาการใช้แผนผังมโนทัศน์ในการเปลี่ยนมโนทัศน์ของนักเรียนโดยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างสร้างแผนผังมโน

ทัศน์ตามแนวคิดของ Novak และ Gowin (1984) หลังจากทีเรียนเนื้อหาแล้ว พบว่า นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการใช้กรอบมโนทัศน์ คือ 1) ต้องการที่จะเรียนเกี่ยวกับแผนผังมโนทัศน์อย่างมาก 2) ต้องการนำเทคนิคการสร้างแผนผังมโนทัศน์ไปใช้เพื่อการเรียนในอนาคต 3) เหมาะสมที่จะเป็นเครื่องมือในการประเมินผล และเครื่องมือในการเรียนรู้ แผนผังมโนทัศน์จึงเป็นทางเลือกหนึ่งของการศึกษา นำมาใช้เป็นเครื่องมือวัดผลที่ทำให้เกิดการเข้าใจ

ถึงการพัฒนาความคิดรวบยอดของนักเรียนที่เข้าใจเนื้อหาที่เรียน อีกทั้งการเรียนแบบร่วมมือเป็นวิธีการเรียนที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีการปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด สมาชิกในกลุ่มมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้นักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้ เกิดแรงจูงใจให้มีความร่วมมือและช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม จากการที่ได้อภิปราย ได้แสดงความคิดเห็น ได้รับการยอมรับในแนวความคิด และการได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนภายในกลุ่ม ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกพึงพอใจที่ตนเองได้รับสิ่งที่ต้องการที่จะไปสู่เป้าหมายของความสำเร็จในการเรียนรู้ของตน เพื่อให้ได้เป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จของกลุ่ม และนักเรียนยังมองเห็นประโยชน์จากการที่ได้ปฏิบัติกิจกรรม

ข้อเสนอแนะ

ในการจัดการเรียนการสอน ควรมีการสร้างความเข้าใจให้กับนักเรียนถึงขั้นตอนการทำกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนให้ละเอียด โดยการสาธิตในกิจกรรมทุกกิจกรรมเพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดี การเสริมแรงให้กับเด็กควรทำทันที ก่อนที่จะเริ่มกิจกรรมใหม่ควรมีการสับเปลี่ยนกลุ่มใหม่บ้าง เพื่อให้นักเรียนเกิดความตื่นตัวในการร่วมกิจกรรมกับสมาชิกใหม่

เอกสารอ้างอิง

- กัญญา ทิพย์ลาย. 2545. การสร้างแบบฝึกการเขียนสรุปความจากบทร้อยแก้วสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ผังความคิด. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตร และการสอน มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- จันทร์ดา ดันติงพสนารักษ์. 2543. การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning). วารสารกรมวิชาการ 3 (12): 36-55.
- จิรภา จันทพัฒน์. 2550. ผลการใช้วิธีสอนแบบ CIRC ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. 2542. การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. 2544. อ่านอย่างไรให้ไฉ่รส. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ.
- ทิสนา แคมณี. 2554. ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. 2551. การพัฒนาการคิด. กรุงเทพฯ: เทคนิคพรินติ้ง.
- ผะอบ โปษะกฤษณะ. 2544. ลักษณะของภาษาไทย (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: รวมสาส์น.
- พรฤดี ขวัญศิริกุล. 2546. การศึกษาผลสัมฤทธิ์การฟังเพื่อการเขียนสรุปความโดยใช้เพลงไทยสากลที่มีสาระทางวรรณคดีเป็นสื่อสำหรับนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 1 สาขาพาณิชยกรรมและสาขาเกษตรกรรม วิทยาลัยเกษตรศาสตร์และเทคโนโลยี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิจิตรา แจ้งพร้อม. 2551. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความและเจตคติต่อการเรียนของนักเรียน

- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคแผนผังกราฟิกกับการสอนตามปกติ.
วิทยานิพนธ์ คุรุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
วิไลพร ธนสุวรรณ. 2543. การพัฒนาผังมโนคติสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. รายงานการวิจัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
แวมยุรา เหมือนนิล. 2541. การอ่านจับใจความ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
สมคิด หมั่นน้อย. 2554. การพัฒนาความสามารถการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนรู้
โดยใช้แผนที่ความคิด. รายงานการศึกษานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและ
การสอน มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. 2542. หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ:
บริษัท โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.